

---

Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och demokratinämnden

Område central

Ulrika Sten

## Offentligt gestaltungsoppdrag – Ljuskonstprojekt på otrygga platser, Etapp 2

### Bakgrund

Haninge kommun arbetar strategiskt med trygghetssamordning för att skapa en hållbar och trygg utomhusmiljö för boende i kommunen. Under 2014-2015 genomfördes en trygghetsutredning där varje kommundel undersöktes utifrån ett trygghetsindex samt en trygghetsundersökning med unga som målgrupp. Det framkom att avsaknad av belysning är en av de främsta faktorer till att en plats upplevs otrygg. Andra faktorer som framkommer är brist på omsorg om platsen, avsaknad av aktiviteter och sociala projekt som bidrar till att flera människor rör sig på en plats. Trygghetsmätningar har gjorts regelbundet sedan 2006 och mätningen 2016 visar att trygghetsindex för Haninge kommun totalt är 2,38 på en skala 0 (inga problem) – 6 (alarmerande problem). De områdena med högst index är Brandbergen 3,09, Jordbro 2,78, Västerhaninge 2,44 och Handen 2,25. I mätningen 2018 sticker Brandbergen och Jordbro ut som områden där det finns en upplevelse av otrygghet. Haninge kommun har med bakgrund i detta beslutat att avsätta (1,1 mnkr) av investeringsbudgeten för offentlig konst 2018 att fördela på tre separata ljuskonstprojekt.

### Uppdragsprogram

Ett uppdragsprogram formulerades inledningsvis. Uppdragsprogrammet (KOFN 2018/129) avser tre separata gestaltungsoppdrag på tre utvalda platser som idag upplevs som otrygga av de som vistas där.

Respektive uppdrag utvecklas situations- och platsspecifikt och gestaltungsoppdraget ska utgå och relatera till upplevelse, behov och önskemål. Det konstnärliga uppdraget utlystes via konstpool.se. Konstnären Linda Shamma har efter juryns bedömning tilldelats skissuppdraget för Etapp 2, Område Syd, Jordbro.

### Samrådsgruppen

2019-08-12

Dnr KDN 2019/115

I samrådsgruppen för uppdraget ingår Petra Lindvall, stadsarkitekt, Karin Ekrin, landskapsarkitekt och Andreas Paulson, stadsarkitekt (Stadsbyggnadsförvaltningen), Ulrika Sten, verksamhetschef kultur och Anna Ahlstrand, intendent offentlig konst (Kultur- och fritidsförvaltningen) samt politiska representanter från Kultur- och demokratinämnden, Jan Sund (S), Berit Jansson (KD) och Ronny Åkerblom (M).

Annan tjänsteman som varit delaktig i konstuppdraget är Göran Buss (Stadsbyggnadsförvaltningen).

### **Projektplan**

I Haninge finns förbisedda platser som saknar tillräcklig belysning vilket kan upplevas som otryggt på kvällstid, framför allt under den mörkare årstiden. Syftet med projektet är genomföra konstnärligt gestaltungsprojekt på förbisedda platser som en del i ett trygghetskapande arbete i offentligt rum. Målsättningen med gestaltningarna är att skapa förutsättningar för att de utvalda platserna upplevs som mer trivsamma och omhändertagna i dialog med boende och besökande. De konstnärer som bjuds in ska skapa en förståelse för platsens förutsättningar och ha dialog med brukarna av platsen. Gestaltningen ska även koppla an till platsens funktioner och identitet, samt leda till att platsen aktiveras och synliggörs.

Konstverket ska utgöras av ett ljuskonstverk eller annat verk där ljus är ett tydligt framträdande ingående element.

Projektet avser tre separata gestaltungsuppdrag på tre utvalda platser som idag upplevs som otrygga. De utvalda platserna bygger på det trygghetsindex för området med spridning över kommunens indelning; nord, syd och central.

Etapp 1. Område Central, Handen, övergång mot Rudan

Etapp 2. Område Syd, Jordbro

Etapp 3. Område Norr, Brandbergen C

Projektet är inte avsett att vara permanent utan tidsbegränsad till tre år från aktivering. Beslut om förlängning efter tre år kan dock fattas i överenskommelse med berörd konstnär.

### **Plats för skissuppdrag Etapp 2**

Hurtigs park, Jordbro, Område Syd

### **Tidsplan för uppdrag Etapp 2**

Skisspresentation för samrådsgrupp den 13 juni 2019.

Genomförande/produktion med start v. 38 2019, efter beslut i KDN.

Installation på plats, samt invigning planeras till november/december 2019.

### **Budget för uppdrag Etapp 2**

Den totala budgeten är 400 tkr ex moms. Denna budget beräknas täcka hela gestaltningsuppdraget.

Budget fördelas enligt följande:

Skissarvode **30 tkr**

Konstnärsvode, genomförande **80 tkr**

Produktionsbudget **250 tkr**

Samt oförutsedda utgifter **30 tkr** för ljusdesigner eller konsultstöd vid installation **10 tkr** som disponeras av Kultur- och Fritidsförvaltningen.

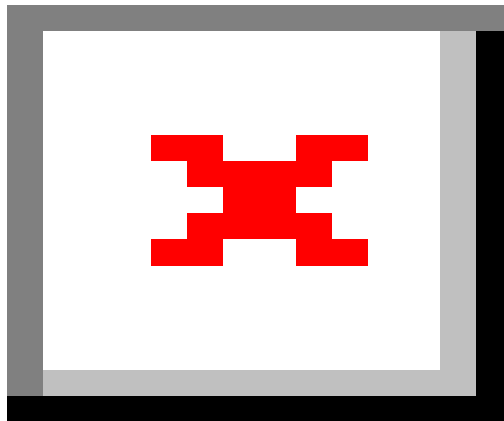
### **Produktionsbudgeten på 250 tkr ex moms fördelas enligt följande:**

Försäkring	3 870 SEK	
Material inkl. rör i rostfritt stål	25 000 SEK	
Fundament	1 365 SEK	
Förankring fundament, kranbil, montering		15 000 SEK
Glasgjutning	40 200 SEK	
Glas efterbehandling	3 200 SEK	
Brons	60 000 SEK	
Lamparmatur av typen Monospot Gobo	25 000 SEK	
Smed	15 000 SEK	
Projektleddning (30hx950SEK)	28 500 SEK	
1 st. Gobo bild från Beacom AB	5 500 SEK	
Sandformar glas inkl. positiv		16 100 SEK
Transport Konstverk Gävle-Jordbro	5 600 SEK	
Transport Glas Kosta - Gävle		3 390 SEK
Transport Sandformar St.-holm – Kosta	2 260 SEK	
<b>TOTALT</b>	<b>249 985 SEK</b>	

## Skissförslag Etapp 2

### *Midsommardröm – en gestaltning av Linda Shamma för Hurtigs park i Jordbro*

Det föreslagna konstverket **Midsommardröm** är ett ljuskonstverk av konstnären Linda Shamma (f. 1979). Linda Shamma har tidigare stor erfarenhet av offentliga konstuppdrag. Ljus och trygghet är centralt i många av Linda Shammans offentliga verk. Konstnärens föreslagna gestaltning leder tankarna till midsommarstången, men utgör inte en kopia av denna. En midsommarstång bjuder in till gemenskap och firande. I detta gestaltungsförslag ser vi en stång som vänder sig till alla platsens besökare, oavsett bakgrund (socialt och kulturellt), som en symbol och en plats för inkludering.



### Föreslaget ljuskonstverk Midsommardröm, Hurtigs park i Jordbro

Gestaltningens avsikt är att göra platsen mer trivsamt och stämningsfull, och med ljus som medel få boende i området att känna sig tryggare. Dess konstnärliga inslag av ljus, färg och form knyter ihop platsen utan att för den delen blända eller störa. Konstverket lyser kvällstid upp den mörka skogsglantan och skapar också en poetisk plats, en dröm eller en illusion som utspelar sig i luftrummet i parken både på ett både metaforiskt och fysiskt plan genom ljusprojektioner.

2019-08-12

Dnr KDN 2019/115

Konstverket **Midsommardröm** kombinerar brons, rostfritt stål och gjutet klarglas, det består av en stav i rostfritt stål klädd med skulpterat brons och gjutet glas. Gestaltningen syns i luftrummet på en totalt höjd av 5 meter. Konstverket lyser inte själv utan belyses med ny Gobo-teknik, där en ljusbild projiceras från armaturer fästa på befintliga belysningsstolpar i parken. Ljusbilden är specifik både för konstverk och rådande miljö. Konstverket skapar genom sin iscensättning och ljusbilden också en skillnad i uttryck mellan dag och natt. Konstnären Linda Shamma såg en potential i Hurtigs park - en mörk och eftersatt men ändå vacker och poetisk plats, i en skogsglänta med sparsamt utplacerade stockformationer. Konstverken har sin föreslagna placering centralt i parken. Och utgör en mittpunkt i tidigare utplacerade stockformationer. Platsens besökare kan röra sig runt konstverket. Konstverket lyfter och förstärka befintliga värden och öppna platsen för en större grupp människor än den brukas av idag. Samtidigt som den ger en trygghetsskapande och trivsamma upplevelse av förbipasserande gångstråk.

### **Delaktighet med brukargruppen**

Delaktigheten med Brukargrupporna har varit en bärande del av Ljuskonstprojektet. Delaktighetsarbetet i Jordbro har samordnats av pedagog Carolina Alvear Bello i nära samarbete med Justyna Meyer och Thina Sparr på Fritidsgården UNG137. Det inledande arbetet bestod av en workshop tillsammans med en grupp unga tjejer bosatta i Jordbro för att få veta mer om hur de som unga tjejer upplever utemiljön. Gruppen har tillsammans med enkla medel kartlagt Jordbro utifrån vilka platser de besöker och vilka som upplevs trygga eller otrygga. Tjejerna har sedan själva fått hålla i en promenad runt Jordbro för att titta på platser som kartlagts. Promenaden genomfördes tillsammans med konstnären, samt med Fredrik Sundberg, planarkitekt på stadsbyggnadsförvaltningen för ett slutligt val av plats för konstverket.



Val av plats föll på en av de utpekade otrygga platserna - Hurtigs park.. Hurtigs park en central plats i Jordbro med och ett gångstråk för många eftersom den utgör en passage mellan torget. och kyrkan, likväl en gångväg till pendeln. Fullständig presentation finns att läsa i bilaga, *Platsförslag Jordbro*.

### Belysning

Armatyr och ljussättning genomförs i samarbete med ljusfirman Fergin Sverige som specialiserat sig på belysning och armatur för offentlig miljö. Tekniken som används är en specifik armatur som kombineras med Gobobild för att projicera mönster och effekter. Belysning riktas för att bildmotivet ska belysa konstverket från samtliga vinklar och skapa en 3-dimensionell effekt. För konstverket konstrueras en ljusbild som är specifik både för konstverk och rådande miljö. Brons och mässing är material valda då de är särskilt tacksamt att exponera ljus på.

### Material och drift

Alla ingående material är robusta, kräver lite drift och klarar sig väl i utomhusmiljö. För att kunna göra en konstruktion som håller för vindlastar arbetar konstnären med leverantörer som har mångårig erfarenhet av liknande projekt och konstruktioner. Konstverket har en höjd om 5 meter. Den höga höjden är praktisk eftersom den minskar risken för att konstverket vandaliseras. Pinnen ska även klotterskyddas.

2019-08-12

Dnr KDN 2019/115

Samtlig el-dragning och installationer görs av auktoriserade elektriker i samråd med Göran Buss.

### **Summering och motivering**

En enig samrådsgrupp beslöt att rekommendera genomförande av ovanstående skissförslag till ljuskonstverk i Jordbro. Konstnären har tagit fasta på och följt uppdragsprogrammets syfte och mål på ett tillfredsställande vis.